

НАДІЯ КРИТ

ПРО ФРАНЦІЮ І ФРАНЦУЗІВ

У нашій уяві з Францією пов'язані різні асоціації: дорогі парфуми, мода, вишукана кухня, кіно... Зазирнеш глибше в історію – королі, революція, Наполеон. А ось про природні пам'ятки Франції, її традиції, сучасне життя ми знаємо менше. Гайда знайомитись!

СИМВОЛИ І ТРАДИЦІЇ

Прапор країни – триколор, а гімном є „Марсельєза”. Написав його офіцер республіканської армії Руже де Ліль, а підхопили робітники Марселя (звідси й назва). Офіційне гасло вільнолюбної Франції – „Свобода, Рівність, Братерство!”

Символами країни вважають також **діву Маріанну** та **галльського півня**. Галлами називали давніх предків французів, а „gallus” з латинської мови означає „півень”. Вважають, що півень уособлює французький характер: войовничий, рішучий, а ще – трохи задержуватий та хвалькуватий. Ну й жартівники ці французи!

Франція пишається своєю кухнею. Та не їдять французи самі лише жаб'ячі лапки! Тут готують смачні супи й соуси, а перед десертом подають сир, якого виробляють до 400 сортів! І саме слово „десерт”, між іншим, французького походження.

Французи святкують чимало історичних дат. Наприклад, **14 липня – День узяття Бастилії**, який відзначають феєрверками й парадом. А на Різдво до французьких дітей приходять Пер Ноель.

ВІЗИТНА КАРТКА

За територією Франція – друга в Європі після України: 547 000 км². А от за населенням – як півтори України: 63 млн осіб, причому шоста частина всіх французів мешкає в столичному Парижі. Франція є одним із засновників Євросоюзу, членом військового блоку НАТО.

Сучасна Франція входить до „Великої сімки” найрозвиненіших країн світу. Вона виготовляє літаки та космічну техніку, автомобілі, алюміній і сталь, хімічні товари, тканини, одяг, сир і вино. Країною курсують швидкісні потяги, а більшу частину електроенергії виробляють атомні станції.

ДОРОГАМИ ПІВНОЧІ

Розпочнемо нашу подорож із Нормандії, від протоки Ла-Манш, що розділяє Францію і Велику Британію. Здавна тут жили моряки й рибалки. Сувора природа наклала свій відбиток на життя нормандців.

У відкритій сильним атлантичним вітрам Нормандії панує вологий клімат, а берег океану обривається стрімкими скелями, як у місцевості Етрета (мал. 1). Якщо звідси поїхати на захід, у бік Бретані, біля міста Сен-Мало натрапиш на „восьме диво світу” – замок Мон-Сен-Мішель (мал. 2). Він розташований на острові, але двічі на добу, під час відпливу, вода відступає. Мон-Сен-Мішель вважають найцікавішим місцем Франції після Парижу.

МАЛ. 1

МАЛ. 2

Віддаляючись від океану, бачимо пасовиська, яблуневі сади, між ними – ферми з будинками із сірого грубого каменю. Поля розділені живоplotом – такий ландшафт називається „бокаж”.

Найбільшим містом Нормандії є Руан, відомий тим, що тут у XV ст. спалили на вогнищі Жанну д’Арк – героїню визвольної війни французів проти Англії. Руанський величний собор, виконаний у готичному стилі, до 1880 року був найвищим у світі (мал. 3). І сьогодні його висота вражає – 151 м!

Великий годинник на міській вежі вважається одним із найстаріших у Європі. Його циферблат має вигляд сонця, над ним – срібна сфера, яка показує фази Місяця. Замість звичних нам двох стрілок тільки одна – годинна. Її прикрашає фігурка золотого баранчика, бо місто розбагатіло на переробці вовни (мал. 4).

ПАРИЖ, ПАРИЖ!

Ще трохи на південь – і ми в Парижі. Його колишня назва – Лютеція („місто на болоті”). Сьогодні гігантський мегаполіс здійснюється над людським мурашником своїми музеями-палацами, у яких застигла вічність. Скільки ж часу потрібно, щоб усе побачити? Туристи біжать до Лувру поглянути на знамениту „Джоконду” Леонардо да Вінчі, а ще треба відвідати музей д’Орсе з картинами художників-імпресіоністів, королівську усипальню

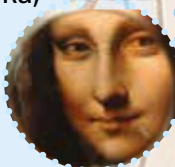
МАЛ. 3

в абатстві Сен-Дені, замиський Версаль, зазирнути на 130-метровий пагорб Монмартр – культове місце сучасних художників. Запах круасанів кличе до затишних кафе на набережній Сени. Але обійдемося пакетиком смажених каштанів, бо треба встигнути до Ейфелевої вежі!

Споглядаючи неймовірну споруду, розуміємо, чому французи були нею шоковані. Над містом, яке зберігало шарм королівських часів, над підстриженими садами Тюільрі та Собором Паризької Богоматері здійнялася конструкція висотою понад 300 м і масою 10 000 т! Творіння Гюстава Ейфеля презирливо називали „закіптуженою заводською трубою”. Заспокоювала парижан лише впевненість, що цей тимчасовий експонат, збудований у 1889 році до всесвітньої виставки, швидко зруйнується. Даремно! Вежа не тільки пережила своїх критиків. Вона така міцна і стійка, що найсильніший вітер розхитує її верхівку лише на 12 см.

МАЛ. 4

МАЛ. 5

В ГОСТЯХ У Д'АРТАНЬЯНА

Час залишати Париж – і далі на південь! По дорозі перетинаємо долину Луари (мал. 5). Це найдовша (понад 1 000 км) річка Франції. Тут багато старовинних замків, а теплий сонячний клімат сприяє вирощуванню винограду. Саме в долині Луари розташоване невелике містечко Коньяк, яке дало назву однойменному напоєві.

Зазирнемо тепер на південний захід – до Аквітанії, де вздовж океану простягнулися Ланди – низовини, відділені від узбережжя піщаними дюнами. Щоб вітер не розвіював пісок, Ланди засадили соснами, створивши найбільший у Європі лісовий масив, площею 10 000 км². Раніше ця історична область мала назву Гасконь, і саме тут письменник Дюма поселив свого д'Артаньяна. Припускають, що його прототипом був Шарль де Батц – син збіднілого дворянина, що народився в замку неподалік села Артаньян.

НА МОНБЛАН

А тепер – в гори! На сході країни підносяться Вогези, Юра, Альпи. Які з них дали назву періоду в геологічній історії Землі, коли панували динозаври? Так, це саме вони – гори Юра.

Альпи – найвищі гори Європи. Їх прикрашають льодовики та гірські озера. Головну вершину – засніжений Монблан (мал. 6) висотою 4 807 м – Франція поділяє з Італією: кордон проходить через

МАЛ. 6

МАЛ. 7

найвищу точку. Під Монбланом є 11-кілометровий тунель, що сполучає Францію та Італію. Чи довго „Біла гора” (так перекладається „Монблан”) відповідатиме своїй назві? Вчені занепокоєні: льодовики в Альпах швидко тануть через глобальне потепління. Також в Альпах є одна з найглибших печер світу – Жан-Бернар (понад 1 600 м).

БІЛІ КОНІ КАМАРГУ

Середземноморське узбережжя Франції – це багатомовний порт Марсель, виноградники і лавандові поля Провансу. Це Канни, де щороку проходить один із головних міжнародних кінофестивалів. Нарешті, це Лазуровий берег – численні курорти, серед яких найвідомішим є Ніцца (мал. 7).

Відвідати південь Франції влітку, коли цвіте лаванда, – це насолодитися неймовірними кольорами й пахощами (мал. 8). Лаванда – один з обов'язкових складників парфумів та іншої косметичної продукції. Прованс виробляє 80 % усієї лавандової олії світу. Але наш шлях лежить у менш відомий район – заповідник Камарг, розташований в дельті річки Рона. Серед очеретяних боліт тут пасуться напівдикі табуни білих коней (мал. 9). Це особлива порода, яку місцеві мешканці бережуть і якою пишаються. Дивне враження справляють білі коні, які скачуть по морському мілководдю! Цікаво, що лошата в них народжуються темними, а пізніше їхня масть змінюється.

МАЛ. 8

МАЛ. 9

Ми проїхали Францією з півночі на південь. Можемо тепер поплавати в теплому Середземному морі та пригадати свої враження. А можемо дізнатися ще кілька цікавих фактів про країну.

ФРАНЦУЗЬКА ШКОЛА

У Франції діти йдуть до школи в шість років і протягом п'яти років навчаються у початковій школі. Далі переходять у коледж, де вчать із 6-го класу по 3-й. Так, ми не помилилися! У Франції зворотна нумерація класів, тому третьокласник старший за шестикласника! Після коледжу можна вибрати професійне училище або ліцей. З французьких ВНЗ найвідомішою є Сорбонна у Парижі.

Французькі учні проводять у школі цілий день. Зате велика перерва в них справді велика – дві години. Можна пообідати вдома, а дехто і на гуртки встигає. А от з улюбленими однокласниками і вчителями на другий рік можеш не зустрітися: щороку класи формують по-новому.

Перший дзвоник у французів 10 вересня, а останній – 10 червня. Навчальний рік поділено на триместри. Найвища оцінка – двадцять балів.

ДЯКУЄМО, ФРАНЦІЄ!

Французи завжди щось винаходили. Братам Люм'єр ми зобов'язані народженням кіно, братам Монгольф'єр – повітроплаванням, П'єру Мартену – литтям сталі, Жаку-Іву Кусто – аквалангом, Луї Пастеру – консервами, Марії та П'єру Кюрі – дослідженням явища радіоактивності... Математик Рене Декарт, механік П'єр-Симон Лаплас, фізик Андре-Марі Ампер – це далеко не весь перелік визначних французьких учених.

Величезним є внесок Франції у світову культуру. Одну з перших казок нашого дитинства – „Червону шапочку” – написав Шарль Перро. Відомий тобі, мабуть, і капітан Немо – герой романів Жуль Верна. А яких інших французьких письменників ти знаєш? Картини яких художників пам'ятаєш? Яких французьких музикантів, акторів можеш назвати?

